

Suomen IUCN-komitean jäsenorganisaatioiden (Suomen luonnonsuojeluliitto, Natur och Miljö, WWF Suomi, BirdLife Suomi, Korkeasaaren eläintarhan säätiö) tavoitteet Suomen tulevan hallituksen hallitusohjelmaan 2023–2026.

Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Suomen komitean jäsenorganisaatiot Suomen luonnonsuojeluliitto, Natur och Miljö, WWF Suomi, BirdLife Suomi ja Korkeasaaren eläintarhan säätiö esittävät, että tulevan hallitusohjelman yhdeksi keskeiseksi päämääräksi tulee ottaa YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (1992) ja tuoreen Kunming-Montrealin kehityksen (Montrealin luontokokous joulukuussa 2022) mukaisten maailmanlaajuisten tavoitteiden toteuttaminen. Ne tukevat YK:n kestävä kehityksen tavoitteita.

Näistä vuoden 2030 tavoitteista IUCN-komitea esittää hallitusohjelmaan nostettaviksi erityisesti:

- 1) Varmistetaan, että vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 % maa-, sisävesi- sekä rannikko- ja meriekosysteemeistä on suojeltu sekä 30 % heikentyneistä maa-, sisävesi- sekä rannikko- ja meriekosysteemeistä on tehokkaan ennallistamisen kohteena luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimintojen ja ekosysteemipalvelujen, ekologisen eheyden ja kytkytyneisyyden parantamiseksi koko Suomen alueella. Työkaluja ovat mm. talousmetsien aktiivinen luonnonhoito, METSO-, Helmi-, NOUSU-, SOTKA-ohjelmat, vesiensuojelun tehostamisohjelmat ja niiden edelleen kehittäminen sekä uuden kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian laatiminen.
- 2) Varmistetaan kiireelliset hoitotoimet uhanalaisten lajien elvyttämiseksi ja suojelemiseksi, jotta vähennetään merkittävästi sukupuuttoriskiä. Tässä työssä keskeiseksi työkaluksi tulee ottaa ”Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019” (ympäristöministeriö), joka on tehty Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) arviointiohjeiden mukaisesti.
- 3) Poistetaan, minimoidaan, vähennetään tai lievennetään haitallisten vieraslajien vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin.
- 4) Suomi on kansainvälisesti kokoaan suurempi luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön edistäjänä mm. jatkamalla yhteistyökumppanina Kansainvälisessä luonnonsuojeluliitossa (IUCN) ja isännöimällä IUCN:n korkean tason *Leaders Forum*in syksyllä 2024.

Työ edellyttää lukuisten lakien ja säädösten laadintaa ja päivittämistä, näistä keskeisiä tulevassa hallitusohjelmassa ovat:

- 1) Metsälain uudistus
- 2) Uusi luontolaki
- 3) Kaivoslain uudistus
- 4) Vesilain päivitys/uudistus
- 5) Maa- ja rakennuslain uudistus

Tämä työ edellyttää tarpeellista lisäresurssointia. Suomen IUCN komitea esittää, että tulevaan hallitusohjelmaan kirjataan seuraavat toimet Kunming-Montrealin kehityksen mukaisesti:

- 1) Lisätään merkittävästi ja enenevästi luonnon monimuotoisuuteen liittyvää rahoitusta kaikista lähteistä ja kartoitetaan haitallisia tukia luonnon monimuotoisuudelle ja poistetaan niitä vuoteen 2030 mennessä;

- 2) Lisään luonnon monimuotoisuuteen liittyvää kansainvälistä rahoitusta, sisältäen virallisen kehitysyhteistyörahoituksen;
- 3) Lisätään merkittävästi kansallista rahoitusta ja resurssimobilisaatiota, jota tuetaan valmistelemalla ja toteuttamalla kansallinen luonnon monimuotoisuuden rahoitussuunnitelma;
- 4) Kannustetaan yksityistä sektoria sijoittamaan luonnon monimuotoisuuteen;
- 5) Kannustetaan innovatiivisia järjestelmiä kuten ekosysteemipalvelumaksuja, vihreitä rahastoja, yksityisen sektorin kannustumia, luonnon monimuotoisuushyvityksiä ja -luottoja ja hyötyjenjakomekanismeja;
- 6) Tehostetaan luonto- ja ilmastokriiseihin kohdistuvan rahoituksen yhteishyötyjä ja synergioita; ja
- 7) Hallitus edistää valtionyhtiöiden omistajaohjauksella monimuotoisuutta parantavia konkreettisia toimenpiteitä mm. virtavesillä sekä laskee Metsähallituksen tuloutustavoitetta.

* * *

Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN (The International Union for Conservation of Nature) on kansalaisjärjestöjen ja valtiojäsenten muodostama verkosto. Se edistää luonnonsuojelua ja luonnonvarojen ekologisesti kestävää käyttöä. IUCN:n tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden häviäminen ja hyödyntää luonnon tarjoamia keinoja köyhyyden pysäyttämisessä ja ilmastomuutoksen torjumisessa.

IUCN on YK:n tarkkailijajäsen. Se tehnyt vuosikymmeniä kansainvälistä ympäristönsuojelun perustyötä valmistellen mm. pohjatekstejä kansainvälisien ympäristösopimusten neuvotteluihin ja toimilla neuvotteluissa asiantuntijana. IUCN kehittää kansainvälisiä standardeja suojelualueille, uhanalaisille lajeille ja ekosysteemeille sekä indikaattoreita Kunming-Montrealin sopimuksen tavoitteille. Viime aikoina IUCN on kehittänyt luontopohjaisia ratkaisumalleja ympäristöuhkiin sekä luontoposiitivisuuden metodologiaa ja mittausta luonnon ennallistamisessa. Myös alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen organisaatiot ovat mukana IUCN:n jäseninä ja osallistuvat aktiivisesti sen työhön

Suomen IUCN-komitean muodostavat suomalaiset IUCN:n jäsenorganisaatiot: Suomen luonnonsuojeluliitto, Natur och Miljö, WWF Suomi, BirdLife Suomi, Korkeasaaren eläintarhan säätiö, Suomen riistakeskus ja Suomen valtio, jota edustaa ympäristöministeriö. Ympäristöministeriön lisäksi ulkoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Metsähallituksen Luontopalvelut ja Suomen ympäristökeskus osallistuvat komitean toimintaan.